

CAN YOU ANSWER THESE QUESTIONS?

1. Who was R. Shlomo Alkabetz's most famous disciple?
2. According to R. Shlomo Alkabetz, under what three circumstances is a person reincarnated.
3. Trace the origin of the Kabbalas Shabbos liturgy.
4. How did the Arizal usher in the Shabbos?
5. What single thing will bring the final Redemption (Geulah) and where is it hinted at in the "Lecho Dodi" prayer?

This and much more will be addressed in the seventh lecture of this series: "Lecho Dodi: The Life and Times of Rav Shlomo Alkabetz".

To derive maximum benefit from this lecture, keep these questions in mind as you listen to the tape and read through the outline. Go back to these questions once again at the end of the lecture and see how well you answer them.

PLEASE NOTE: This outline and source book was designed as a powerful tool to help you appreciate and understand the basis of Jewish History. Although the lectures can be listened to without the use of the outline, we advise you to read the outline to enhance your comprehension. Use it as well as a handy reference guide and for quick review.

THE EPIC OF THE ETERNAL PEOPLE

Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series VIII Lecture #7

LECHO DODI: THE LIFE AND TIMES OF RAV SHLOMO ALKABETZ

I. R. Shlomo Alkabetz

A.

אכתוב לכם מעשה שאירע קרוב לזמנינו והועתק מכתב המקובל הר"ר שלמה הלוי אלקביץ שהיה מתחבר בבית של רבינו בית יוסף והופיע עליו רוח הקודש. וזה נוסח הכתב: דעו לכם כי הסכמנו החסיד נר"ו ואני עבדו ועבדיכם מהחברים, לעמוד על נפשינו ליל שבועות ולנדד שינה מעינינו. . . . זיכנו בוראנו ונשמע את קול המדבר בפי החסיד נר"ו, קול גדול בחיתוך אותיות, וכל השכנים היו שומעים ולא מבינים. והיה הנעימות רב, והקול הולך וחזק, ונפלנו על פנינו ולא היה רוח באיש לישא עיניו ופניו לראות מרוב המורא. והדיבור ההוא מדבר עמנו והתחיל ואמר: שמעו ידידי המהדרים מן המהדרים, ידידי אהובי שלו' לכם, אשריכם ואשרי ילדתכם, אשריכם בעולם הזה אשריכם בעולם הבא. . . . כה דברי לשוני אחיכם שלמה הלוי אלקוביץ. של"ה הקודש מס' שבועות

I am writing you the details of an incident that occurred close to our own time. This is copied from a letter of the *Mekubal*, R. Shlomo HaLevi Alkabetz, who attached himself to the household of Rabbainu *Bais Yosef* (R. Yosef Caro) and through him the Holy Spirit was manifested. This is the text: You should know that the *chasid* (R. Yosef Caro), may Hashem protect him, together with myself, his servant as well as yours, my Rabbinic colleagues, decided to stay up the entire night of Shavuuous and to overcome our desire to sleep. . . . Our Creator gave us the merit and we heard a speaking voice coming from the mouth of the *chasid* (R. Yosef Caro), may G-d protect him. It was a loud voice with distinct letters. All of the neighbors could hear it, but they couldn't understand. The sweetness was great and the sound got stronger. We fell upon our faces. We were so frightened that we didn't have the courage to lift up our eyes and faces to see [what was happening]. The voice was talking to us and began to say the following, . . .

Sefer Shnei Luchos HaBris Mesechta Shavuuous.

B.

ברצות ד' דרכי מבית אבי לקחני . . . אל עיר גדולה לאלקים נהלני הקריה אנדריאנופולי שם הביאני ולחן בעיני השרים תופשי התורה גבורי כח עושי דבר ד' נתנני . . . הן כל אלה ראתה עיני מחסידותם וקדושתם וטוהר תורתם. נכספה וגם כלתה נפשי לאחותם ולהיות נמנה בחבורתם דבקה נפשי . . . ואכרתה עמם ברית עולם אם אשכח אהבתם תשכח ימיני . . . והיה כי רוח א-ל ישאני אל המקום אשר שם עיני ולבי ואפרד מעליהם. . . . ואתנה אל לבי לפרש ההגדה . . . ואקרא אותה ברית הלוי כי בריתי היתה אתם לרוב תורתם וצדקתם. ושרת הלוי לפני אחיו ומיודעיו דברי שלו' ואמת . . . לכרות עמהם ברית להיות שם ושארית כי

נסתר איש מאת רעהו. והיתה בריתי אתכם כל הימים . . . כי [אני] עתה בתוך הגולה ומיטב ספרי הנה היום בארץ הצבי תוב"ב ואני מטולטל וגולה אל הר ד' עולה. הקדמה לס' ברית הלוי

Hashem found favor in my ways and took me from the house of my father . . . and led me to the great city unto G-d, Adrianople, and bestowed grace upon me in the eyes of the princes of Torah, the mighty ones who do the bidding of Hashem. . . . I witnessed their piety, sanctity and the purity of their Torah. My heart yearned for their fellowship and my soul clung [to the hope of one day] becoming an integral part of their group. . . . I sealed an eternal pact with them and [pledged] that if I would forget their love, I would forget my right hand. . . . And it came to pass, as the spirit of Hashem lifted me up to go to the place which my eyes and heart [longed], and I had to separate from them, . . . I put it in my heart to explain the Hagadah. . . . I called this work, Bris HaLevi (the covenant of the Levi) as my covenant bound me to them, because of the immensity of their Torah and righteousness. And [through this work] the Levi will serve his brethren and close friends with words of peace and truth . . . to seal with them a covenant and to serve as a reminder as each one is now hidden from the other. My covenant shall be with you for all eternity . . . For I am now in the exile and the best of my books are in the land of desire (Israel) as I am traveling and exiling myself to go up onto the mountain of the L-rd. **Preface to Bris HaLevi**

C.

(1) ויהי בהגיעני קוני אל שנת העשרים . . . ואומרה אל נפשי עד מתי תתחמקין הבת השוכבה . . . ועתה קומי קראי אל אלקיך ותשקוד על דלתותיו יום יום . . . ואשמע קול מדבר, עיר וקדיש מן שמיא נחית מורי ורבי המקובל האלקי החכם ה"ר שלמה אלקבץ הלוי נר"ו ויביאני אל היכלי טירותיו ויורני ויאמר לי בני יתמוך דברי לך, הט אזנך ושמע דברי חכמים, ויציבני על דלתי התורה החכמה והתבונה מתוך מדבש . . . ויעירני ללמוד דרכי הזהר ומפתחות לפתוח שעריך. ספר פרדס רמונים מר' משה קורדובירו

And it came to pass, as my Master brought me to my twentieth year . . . I spoke to my spirit, "How long will you remain hidden, you wayward daughter. . . . Arise now, call unto your G-d, and engross yourself [in His Torah and sit] by His doorways, day after day." I heard a voice speaking, a holy spirit had come down from Heaven, my master and Rabbi, the G-dly mystic (Mekubal), the erudite, R. Shlomo Alkabetz, may Hashem protect him. He brought me to the palaces of His cities and guided me. He said to me, "My son, may your heart sustain my words. Bend your hear and listen to the words of the sages." He established me by the doorways of the Torah, wisdom, understanding, which is sweeter than honey. . . . And he awakened in me to study the ways of the Zohar and [gave me] the keys to open up its gates. **Sefer Pardes Rimonim, R. Moshe Cordovero**

(2) שנת חמשת אלפים וש' וח' חודש שבט יום ששה עשרה לחודש נתגרשו . . . נתחדשו שם כמה דברים מחודשים בין מורי [מהר"ש אלקבץ] וחברים והעלום בכתב אצל מורי יצ"ו. ס' גירושין מהרמ"ק ס' א'

In the year 5308 (1548), on the sixteenth day of the month of Shevat, we divorced (exiled) ourselves from the world. . . Many fresh insights came to light through the discussions between my master, [R. Shlomo Alkabetz,] and our group. These were written down under the auspices of my master, may Hashem protect him. **Sefer Gerushin Chapter 1**

(3) עוד נתגרשנו ביום ט"ו בשבט מורי ואני לבדנו והיו דברי התורה מאירים בנו והדברים נאמרים מפי עצמם והלכנו עד ר' יוסי דמן יוקרת. ס' הגירושין סי' ג'

My master, [R. Shlomo Alkabetz,] and myself together divorced (exiled) ourselves from the world on the fifteenth day of Shevat. The words of Torah began shining in us and it welled up from inside of us spontaneously. We walked to the [tomb] of R. Yosei of Yukras. **Sefer Gerushin Chapter 3**

D

"הרמ"ק הורה לא לומר בתפילת ימים הנוראים אלא שלוש פסקאות הפותחות במלה "ובכן" ולהשמיט "ובכן יתקדש". אולם לאחר ש[אחי אמי הרשב"א [ר' שלמה בן אלקבץ] הלוי זצ"ל הכריע אח"כ לומר ג"כ ובכן יתקדש . . . שכן מצא לו סמוכות במאמר מהזוהר [חזר בו הרמ"ק]. ר' גדליה בן הרמ"ק בהקדמתו לספר "אור נערב"

[R. Moshe Cordovero instructed his followers to recite [in the third *bracha* of the *Amida* on the Yomim Noraim] only three of the stanzas that begin with *U'vichain*, and not the stanza that begins, *U'vichain Yiskadaish*. However, after the brother of my mother, [R. Shlomo Alkabetz] HaLevi, zt"l, resolved, based on a statement of the Zohar, that one should say *U'vichain Yiskadaish*, [R. Moshe Cordovero recanted]. **R. Gedaliah, the son of R. Moshe Cordovero in his preface to *Ohr Nerav***

E.

תשובה מהמחבר למהאר"י קארו בפירוש מאמר א' מהזוהר. שאלת ממני החכם החסיד האשל האדיר צדיק יסוד עולם מוהר"ר יוסף קארו נר"ו לערוך לפני זוהר חכמתך כוונת האלקי הר"ש ב"י ע"ה בענין קבורת הצדיק בארץ הקדושה. . . . ס' מנת הלוי

The following is a responsum from the author (R. Shlomo Alkabetz) to R. Yosef Caro regarding the explanation of a certain statement of the Zohar: You, R. Yosef Caro, may Hashem protect you, the pious scholar, the majestic tree, the righteous one who is the very foundation of the world, asked me to present before your eminence the meaning of the statement of that man of G-d, R. Shimon b. Yochai, of blessed memory, regarding the burial of the *tzaddik* in the Holy Land. **Sefer Monas HaLevi**

F.

הנה אקדים מה שכתבו המקובלים בענייני הגלגולים. ומאחר שדברי הא-להי מהר"ש אלקוויץ ביותר מסודרים, אעתיק לשונו וזהו, ואומר כי ביום ברא א-להים אדם על הארץ, וייצר בו רמ"ח מיני מאורות אשר שם שם לו האצילות, והם חקותיו משפטיו ותורתיו, מצות עשה אשר יעשה אותם האדם וחי בהם בעולם הנזכר, ובצלם יהיה גם העולם הזה, ושס"ה גידים כנגד שס"ה מצות לא תעשה כנודע. ויפח באפיו נשמת חיים אצולה ממנו יתברך, עולה עמו בעלותה מלובשת ומקוטרת במצות הללו כאשר אחת מהנה לא נעדרה, ואם חסר אחד מכל סמניה חייב מיתה, ולא יעלה אל המקום הנועד לה. וכפי חסרון מנין המצות כן רחוק המקום, ומה גם אם עבר על אחת ממצות ד' אשר לא תעשינה. והוא יתברך בחמלתו על מעשה ידיו חשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח, ותקן להם מדת הגלגול והיא החזרה אל העולם הזה. ומדה זו נחלקת לשלושה חלקים, כנגד שלוש מדות של שלושה אבות. יש מהם יחזרו לזה העולם לא למצוה שחסרו ולא לקבל עונש על עבירה שעברו, אבל לעשות חסד עם בני דורם, וכמו שנתבאר בספר הפליאה ובספר התמונה ובספר לבנת הספיר, ואסמכוה אקרא דויתעבר ד' בי למענכם, כי העיבור כמו גלגול, ואם יתחלפו ביותר ופחות כנודע לשקועים בחכמה, ואם כן אמר שעבורו היה לצורכם. וסוד המקרא בדקדוק, חזק ההסתר לא נתן ליאמר כי אם מן הפה אל האוזן. ומדה זו במה הצד החסד מדתו של אברהם. ויש שיבואו לזה העולם לקבל עונש על עבירות, אי אפשר תיקונם כי אם בזה העולם, כי כן יסד מלך מלכי המלכים. ומה גם בהרבות בכריתות, כי על כל כרת וכרת ישוב, והוא סוד עוללים ויונקי שדים המתים בקטנותם. וכל זה כאשר לא שבו בתשובה שלימה. ועל כן כל לבב אנוש יתר, אף אם בפעם הזאת לא הרבה ברשע, אפשר שבפעם האחרת עבר, ואם ישוב עתה בתשובה ינתק חבל הגלגול. ואלה המתגלגלים כאשר לא שבו אל השם בשלוש פעמים, כמוזכר בדברי אליהוא (איוב לג, כט) : הן כל אלה יפעל א-ל פעמים שלש עם גבר, עוד לא יתגלגלו כי אם בחיות ובבהמות טהורים וטמאים, הקל הקל קודם. וזהו שאמר פעמים שלש עם גבר, משם והלאה בבהמה. ומי שלא ירד לסוף דעת הא-להי רשב"י ע"ה, חשב שהוא ז"ל הרחיקו, והמתבונן בדבריו יבין כי הוא ז"ל הקריב מציאותו, ביען הוא רחוק וזר אצל השכל. ונחזור לענין ונאמר, כי אלה יתגלגלו במדת הפחד מדתו של יצחק. ויש שיבואו לזה העולם להשלים המצות אשר חסרו עד השלים חקם, ואלה יבאו עד אלף דור עד אשר ישתלמו, ואלה גלגולם על ידי התפארת מדתו של יעקב, עד כאן לשונו. של"ה תורה (ג) פ' פרשת כי תצא

Let me first preface this with what the *mikubalim* (Jewish mystics) wrote regarding reincarnation. Since the words of that man of G-d, R. Shlomo Alkabetz are most clearly arranged, I am going to quote them verbatim. "On the day that G-d created man on earth, he formed two hundred and forty eight forms of light in which he placed in him the source of spirituality. These are His statutes, civil laws, the *Toros* (guiding rules), the positive *mitzvos* (commandments) which a person accomplishes and thereby lives in the spiritual world. Through their protection, he will also merit benefits in this world. [In addition] there are three hundred and sixty five negative commandments, as is well known. He breathed in him the soul of life which emanated from the Blessed One. It will rise together with him [provided] it rises [fully] clothed and bound with these commandments, without missing any of them. If one of these ingredients is missing, he will be condemned to death and will not rise to his destined place. He will be distant from that place to the extent that he is lacking the [complete] number of *mitzvos*. Most

certainly this is the case if he violated any of the negative commandments of Hashem. He, in his compassion on his handiwork, planned the means by which no one will be permanently cast aside and set up the system of *gilgul* (reincarnation), which is the return to this world. This system is divided into three parts, each corresponding to a [different] character trait of the three Patriarchs. There are those who return, not to fulfill a *mitzva* which they lacked or to receive punishment for a violation which they transgressed. Rather, [they return in order] to bestow kindness on the people of their generation, as is explained in the *Sefer HaPleeah* and the *Sefer Hatemunah* and the *Sefer Livnas HaSapir*. They found a hint to this principle in the verse (Deut. 3:26), "But the L-rd was angry (Vayisabair) with me for your sakes." For the word *Ibbur* (Vayisabair - which also means impregnated) is similar to *gilgul*, even though there are slight differences, as is known to those who immerse themselves in this wisdom. The hinted meaning, therefore, is that the impregnation of the soul will be for your needs. The exact meaning of the mystery that is alluded to in this verse, is too profound to be made public knowledge. This form [of reincarnation] corresponds to the particular trait of Abraham which is *chesed* (kindness). There are those who come to this world to receive their punishment for sins, for their rectification can only be achieved in this world. This is the system which the King of kings instituted. Most certainly this is the case with those who violated crimes which carry the punishment of *kreessus* (the soul is cut off), for he will return to rectify every violation of *Karess*. This is the secret of the mystery of babies, those that still suckle the breast, who die as infants. All of this occurs to those who do not completely repent. Therefore, everyone should take this to heart, even though a person has not habitually sinned in this lifetime, he may very well have sinned in the past. If he repents now, he will break the cycle (lit. the cord) of *gilgul*. Those who undergo *gilgul* three times and do not return unto G-d, a situation which is alluded to in the words of Elihu (Job 33:29), "Behold all of these things does G-d repeatedly work with man, up to three times", will not be reincarnated again as humans. They will return in the form of clean and unclean, wild and domesticated animals. The easiest form first. That is the meaning of the phrase, "with man, up to three times", from then on with animals. One who did not fathom the depths of the mind of the G-dly R. Shimon b. Yochai, of blessed memory, thinks that he, z"l, treated this as being very unlikely. One who seriously ponders his words, however, will understand that, on the contrary, he, z"l, considered this to be very likely, despite the fact that it seems [on the surface] to be very strange and inconceivable. Let us now return back to the subject. All of the above were reincarnated through the trait of *pachad* (fear of G-d) the trait of Yitzchak. There are those who return to complete the *mitzos* which they failed to complete until they fulfill the quota. These will return even a thousand generations until they have perfected themselves. These are reincarnated through *tiferes* (splendor or compassion) the trait of Yaakov." **Sefer Shnei Luchos HaBris - Torah - Parshas Ki Saitzai**

II. Lecho Dodi

A.

לכה דודי לקראת כלה, פני שבת נקבלה.

Come, my Friend, to meet the Bride; let us welcome the Sabbath.

שמור וזכור בדבור אחד, השמיענו א-ל המיוחד, ד' אחר ושמור אחד, לשם ולתפארת ולתהלה.

"Observe" and "Remember", the One G-d caused us to hear in one single utterance; G-d is One and His Name is One, for renown, for glory and for praise.

לקראת שבת לכו ונלכה, כי היא מקור הברכה, מראש מקדם נסוכה, סוף מעשה במחשבה תחלה.

Let us go forth together to meet the Sabbath, for it is a source of blessing, from the very beginning, of old, it was ordained, the end of Creation, the first in thought.

מקדש מלך עיר מלוכה, קומי צאי מתוך ההפכה, רב לך שבת בעמק הבכא, והוא יחמול עליך חמלה.

O Sanctuary of the King, O royal city, arise, come forth from your ruins, too long have you dwelt in the vale of tears. He will have compassion upon you.

התנערי מעפר קומי, לבשי בגדי תפארתך עמי, על יד בן ישי בית הלחמי, קרבה אל נפשי גאלה.

Shake off your dust, arise, clothe yourself with my people as with your garments of glory, through the son of Yishai, the Bethlehemite, draw near to my soul, O redeem it.

התעוררי התעוררי, כי בא אורך קומי אורי, עורי עורי שיר דברי, כבוד ד' עליך נגלה.

Arouse yourself, arouse yourself, for your light has come; arise and shine. Awake, awake utter a song; the glory of G-d is revealed upon you.

לא תבושי ולא תכלמי, מה תשתוחחי ומה תהמי, בך יחסו עניי עמי,
ונבנתה עיר על תלה. לכה דודי לקראת כלה, פני שבת נקבלה.

Be not deceived, nor blush with shame; why are you downcast and why are you disquieted? The poor of my people trust in you, that the city shall be rebuilt upon its ruins.

והיו למססה שאסיך, ורחקו כל מבלעיך, ישיש עליך א-להיך,
כמשוש חתן על כלה. לכה דודי לקראת כלה, פני שבת נקבלה.

Those that despoiled you shall themselves become a spoil, and they who would swallow you up shall go far away. But your G-d will rejoice in you, even as a bridegroom rejoices in his bride.

ימין ושמאל תפרוצי, ואת ד' תעריצי, על יר איש בן פרצי,
ונשמחה ונגילה. לכה דודי לקראת כלה, פני שבת נקבלה.

You shall spread out to the right and to the left, and you shall reveal G-d and the One mighty in strength. Through the offspring of the house of Peretz we shall be glad and exult.

בואי בשלו' עטרת בעלה, גם בשמחה ובצהלה, תוך אמוני עם סגולה,
בואי כלה בואי כלה. לכה דודי לקראת כלה, פני שבת נקבלה.

Come in peace, O crown of your husband, come with joy and good cheer, into the midst of G-d's chosen people, come O Bride, come O Bride!

B.

(1) אחר עניית ברכו אע"פ שעדיין יום הוא אין מערבין ואין טומנין משום שהוא קבליה לשבת עליה ולדידן הוי אמירת מזמור שיר ליום השבת כעניית ברכו לדידהו: שו"ע או"ח רס"א:ד

After the response of *Borchu*, even if it is still [technically] day, one does not make an *eruv*, nor insulates food, for he has accepted upon himself the Shabbos. For us, the recitation of *Mizmor Shir L'yom HaShabbos* has the same effect that the response of *Borchu* had for them. **Shulchan Aruch Orach Chaim 261:4**

(2) ובמדינות אלו אין נוהגין לומר מזמור בכניסת השבת לכן עניית ברכו הוי קבלת שבת. דרכי משה שם

In these countries, we do not say *Mizmor* at the beginning of Shabbos. Therefore, the response of *Borchu* is considered the acceptance of Shabbos. **Darkei Moshe, Ibid.**

(3) ועתה נוהגין לומר מזמור שיר ליום השבת. מגן אברהם שם ס"ק י"ג

Presently, it is our custom to say *Mizmor Shir L'yom HaShabbos* . **Magen Avraham, Ibid.**

C.

(1) והוא (האריז"ל) היה אומר פיוט נאה ומשובח אשר חבר ויסד החכם החסיד שלמה הלוי ז"ל אלקבץ . . . ואמר הרב כי רוב דבריו מסכימים אל האמת, והוא לכה דודי. ס' חמדת ימים

The Arizal used to say a beautiful and majestic poem which was composed by the pious sage, Shlomo HaLevi, z"l, Alkabetz . . . The Arizal used to say that most of what he ever said agrees with the truth. That poem is Lecho Dodi. **Sefer Chemdas Yamim**

(2) כמה כתות יוצאים ע"ש לבושים לבנים ומקבלים פני שבת וקורין מזמור הבו לד' בני אלים ופזמון לכה דודי, ומזמור שיר ליום השבת ואומ' בואי כלה. מנהגי חסידות של אנשי צפת מן החסיד העליון ר' אברהם הלוי תושב צפת הובא מתולדת המקובלים מדוד כהנא

Many groups would go out on the eve of Shabbos wearing white clothing and would receive the "face" of Shabbos and would recite *Mizmor Havu LaShem B'nai Ailim* , the poem Lecho Dodi, *Mizmor Shir L'yom HaShabbos* and would say *Boee Chalah* . **Minhagei Chasidus shel Anshei Tzefas, R. Avraham HaLevi**

D.

(1) ואחר כך אומרים זה הפיוט נאה ומשובח יסדו בנאו החכם האלקי כמהר"ר שלמה הלוי ן' אלקבץ ז"ל בעיר צפת תבנה ותכונן במהרה בימינו אמן. סידור ע"פ נוסח ספרד נדפס בשנת שד"מ בעיר ויניציא

Afterwards, we say the beautiful and majestic poem which was composed by the G-dly sage, Shlomo HaLevi ibn Alkabetz, z"l, in the city of Safed, may it be speedily rebuilt and established in our days. Amen. **Siddur, Nusach Sefard, printed in Venice in the year 1584**

(2) פותחין בארצות הללו לכו נרננו וגומרין ו' מזמורים מן צ"ה עד צ"ט ומזמור כ"ט כנגד ששת ימי החול על פי הר"ר משה קורדאוירו ז"ל (גיסו ותלמידו של הר"ר שלמה אלקבץ ז"ל). ס' עיון תפלה בשם ר' יעקב עמדין

In these countries, we begin the service with Lechu Niraninu, and we complete the six psalms from Psalm 95 to Psalm 99, and Psalm 29, which correspond to the six days of the week. This was instituted by R. Moshe Cordovero (brother-in-law and disciple of R. Shlomo Alkabetz). **Sefer Iyun Tefilah in the name of R. Yaakov Emden**

(3) סדר קבלת שבת שנוהגים בו חדשים מקרוב באו הוא מנהג יפה וטוב. ס' יוסף אומץ סי' תקפ"ח מר' יוסף יוספא האן שהיה דיין בפרנקפורט דמיין שנתחבר בשנת ש"ץ

The order of *Kabbalas Shabbos* is a relatively new custom. It is, however, beautiful and good. **Sefer Yosef Ometz, Ch. 588, R. Yosef Han, 1630**

(4) היום ו' כ"ז סיון שצ"א מתחילין פה ק"ק ווירמישא קבלת הכלה. ספר מנהגים ק"ק ווירמישא הובא בסידור עבודת ישראל ע"פ עדות ר' אהרן פולד

Today, Friday, the twenty seventh of Sivan, 5391 (1631), in the holy community of Worms, we have just begun the recitation of *Kabbalas Callah*. **Sefer Minhagim of Worms**

(5) . . . זמר נאה מרבי שלמה זינגר ז"ל שמנגנים בק"ק פראג בב"ה מיזל בעוגב ובנבלים קודם לכה דודי (שמתחיל ש-די בראשית כל יש ברא). סידור ע"פ נוסח אשכנז שנדפס באמשטרדם בשנת תל"ח.

A beautiful song composed by R. Shlomo Zinger, z"l, which is sung in the holy community of Prague, in the Meisel Synagogue with organ and stringed instruments, before the recitation of Lecho Dodi. (It begins with the phrase, "Sha-dai Beraishis Kol Yesh Bara.") **Ashkenazic Siddur published in Amsterdam in the year 1678**

(6) [ר' יהודה בריאל] בעצמו מסר לי פה אל פה שבזמן שהנהיג הרמ"ז (ר' משה זכות שנפטר בשנת תנ"ח) זצוק"ל [ב]ק"ק מנטובה אשר היה עומד עליהם לראש ולקצין לומר פיוט לכה דודי בליל שבת, לא הניח בני הב"כ שלו לאומרו. ועוד היום כמדומה לי שאינן אומרים אותו. שו"ת שמש צדקה מר' שמשון מורפורגו כ"ח אדר תפ"ד

R. Yehudah Briel himself personally told me that when R. Moshe Zacut (d. 1698), of blessed memory, was the Chief Rabbi of Mantua (Italy), he would lead the congregation and recite the poem, Lecho Dodi, on the eve Shabbos. He would not let anyone of his congregation recite it. It seems to me, that till this day, they do not recite it. **Teshuvos Shemesh Tzedakah, R. Shimshon Morporgo, 1724**

E.

(1) זכור ושמור בדיבור אחד, נתן לנו המלך המיוחד, ד' אחד ושמו אחד, לשם ולתפארת ולתהלה. לכה דודי . . .

"Remember" and "Keep [the Shabbos]" were uttered together as one and were given to us by the King who is One. Hashem is One, and His name is One. For a name, splendor and praise. Lecho Dodi . . .

קדושת שבת הנחלתנו, ועל הר סיני קרבתנו, בתורה ומצוה עטרתנו, וקראתנו עם סגולה.
לכה דודי . . .

The sanctity of Shabbos You gave us as an inheritance. You brought us close [to You] on Mount Sinai. With Torah and Mitzvos You crowned us and called us a treasured nation. Lecho Dodi . . .

נודה לך ד' אלקינו, כי ממצרים הוצאתנו, ומבית עבדים פדיתנו, ובכח ידך הגדולה. לכה
דודי . . .

We thank you, Hashem, our G-d, for You took us out of Egypt, and redeemed us from the house of servitude through Your great hand. Lecho Dodi . . .

בתוך ים סוף הדרכתנו, ובנפול אויב שמחתנו, חיים וחסד עשית עמנו, להעבירנו במצולה.
לכה דודי . . .

You led us through the Red Sea and You gave us joy through the downfall of our enemies. You graced us with life and kindness by making us pass through the deep waters. Lecho Dodi . . .

אתה אלקי האלקים, ומי כמוך באלים, משפיל גאים המגדילים, ומרים אביון לגדולה.
לכה דודי . . .

You are the G-d of gods, who is likened unto You amongst the mighty ones. You humble the arrogant and exalt the impoverished. Lecho Dodi . . .

בואי בשלום עטרת בעלה, וגם בשמחה ובצהלה, תוך אמוני עם סגולה, בואי כלה בואי כלה.
לכה דודי . . . ויאמר מזמור שיר ליום השבת

Come in peace, O crown of your husband, come with joy and good cheer, into the midst of G-d's chosen people, come O Bride, come O Bride!

Then say: *Mizmor Shir L'Yom HaShabbos*

אתה הא-ל עושה פלא' הורשתנו בית מלא, ארץ צבי מהוללה. לכה דודי . . .

You are the G-d who wrought miracles, and have bequeathed us a house full [of blessings], the desirous and esteemed land. Lecho Dodi

סדר היום מר' משה ן' מכיר ר"מ בצפת נדפס בשנת שנ"ט לפני השיר כותב בעל "סדר היום": "ואח"כ יאמר פזמון א' או ב' ואלו המה."

Sefer Seder HaYom, R. Moshe ibn Machir, 5359 (1599)

(2) אם ירצה המשורר לשורר עוד לכבוד כלה מלכתא ימצא שיר מחודש חדש מפני ישן תוציאו כאשר תמצא ג"כ בספר סדר היום. ס' תיקוני שבת מר' דוד הכהן מבודון הוצאת קראקא (בערך שנת שע"ג)

If the Chazan wishes to sing yet another song in honor of the Bride, the Queen, (Shabbos), he will find a newly composed song . . . as is found in the Sefer Seder HaYom. **Sefer Tikunei Shabbos, R. David HaKohen of Bodon, Cracow (c. 1613)**

III. לכה דודי לקראת כלה, פני שבת נקבלה. - Going out to Greet the Shabbos

A.

אין מנהגי לומר בקבלת שבת חרוז הראשון בלכה דודי לקראת כלה מפני שאין אנו נוהגין לצאת ממקום למקום כדי ללכת לקראת שבת, כמו שהמנהג בארץ ישראל לצאת לפחות לחצר בית הכנסת. ס' יוסף אומץ ס' תקפ"ט

It is not my custom to say the first stanza of *Lecho Dodi Likras Callah*. This is because it is not our custom to go out from one place to another in order to accept the Shabbos, as is the custom in the land of Israel. There, they go out, at the very least, to the courtyard of the synagogue. **Sefer Yosef Ometz 589**

B.

(1) אחד רץ ואחד מהלך - פטור בד"א - בע"ש בין השמשות, אבל בחול, אחד רץ ואחד מהלך - חייב שניהם רצין, אפי' בחול - פטורין. אמר מר: ומודה איסי, בע"ש בין השמשות - שהוא פטור, מפני שרץ ברשות. בע"ש מאי ברשות איכא? כדר' חנינא, דאמר ר' חנינא: בואו ונצא לקראת כלה מלכתא ואמרי לה: לקראת שבת כלה מלכתא. רבי ינאי מתעטף, וקאי ואמר: בואי כלה, בואי כלה. בבא קמא לב:

Where one person was running and the other walking, there is an exemption from paying damages; provided, however, it was on a **Sabbath eve before sunset**. For if this would occur on a weekday, [in the case of] one running and the other walking there would be liability, [whereas where] both of them were running even though it was on a weekday they would be exempt. The Master stated: 'Issi, however, agrees [that if it were] on a Sabbath eve before sunset there would be exemption, for running at that time is permissible.' On Sabbath eve, why is it permissible? — As [shown by] R. Hanina: for R. Hanina used to say: 'Come, let us go forth to meet the bride, the queen!' Some [explicitly] read: '. . . to meet Sabbath, the bride, the queen.' R. Yanai, [however,] while dressed in his Sabbath attire used to remain standing and say: 'Come thou, O queen, come thou, O queen!' **Bava Kama 119a**

(2) ר' חנינא הוה מרקד ואזיל ואמר בואו ונצא לקראת כלה מלכתא. גרסת ר"ח לב"ק לב.

R. Hanina would keep on dancing and say, 'Come, let us go forth to meet the bride, the queen.' **Text of Rabbainu Chananel to Bava Kama 32a**

(3) רבי חנינא מיעטף וקאי אפניא דמעלי שבתא, אמר: בואו ונצא לקראת שבת המלכה. רבי ינאי לביש מאניה מעלי שבת, ואמר: בואי כלה בואי כלה. שבת קיט.

R. Hanina robed himself and stood at sunset of Sabbath eve [and] exclaimed, 'Come and let us go forth to welcome the queen Sabbath.' R. Yanai donned his robes, on Sabbath eve and exclaimed, 'Come, O bride, Come, O bride!' **Shabbos 119a**

(4) זכור את יום השבת [לקדשו] (שמות כ ח), והן מכבדין אותו במאכל ובמשתה ובכסות נקיה, שנאמר וקראת לשבת עונג [לקדוש ד' מכובד וגו'] [ישעיה נח יג], ולא עוד אלא כשהוא נכנס, אנו מקבלים אותו בשירה ובזמרה, שנאמר מזמור שיר ליום השבת. מדרש תהלים צב:ג

[In fulfillment of the verse,] "Remember the Shabbos to sanctify it" (Ex. 20:8), they honor it through special food, drink, and clean clothes, as it is stated in Scripture, "You shall declare the Shabbos to be a source of pleasure and [declare] the day which is sanctified to Hashem to be an honored time." (Isaiah 58:13). In addition, we receive [the Shabbos] with poems and song, as it is stated in Scripture, "A song for the day of Shabbos." (Psalms 92:1) **Midrash Tehilim 92:3**

C.

(1) דבר זה מפורש בגמרא דשבת . . . וגם נתפרש בגמרא דקמא . . . ואין ספק [שכך פירוש הגמרא] כי אם הוא כסברת קצת קלי עולם, החושבים כי די בקבלת שבת תוך חצירו של אדם, לא הי' אור בואו ונצא. כנראה כי היו תוך העיר והיו מתחברים לצאת השדה לקראת השבת, אורח הנכבד. וגם שא"כ למה יפטרו את הרץ בע"ש תוך רה"ר מן הנזקים, כיון שאין ריצתו לתכלית יציאתו מחוץ לעיר. ובפרט כי עלה דההיא קאמר ההוא עובדא דר' ינאי. ר"ח וויטאל, שער הכוונות חלק ב'

This matter is clearly stated in the gemora Shabbos . . . as well as in the gemora Bava Kama . . . There is no doubt that this is the proper explanation of the gemora. This [other explanation] is the product of a few superficial [self acclaimed scholars] who think that it suffices to receive the Shabbos while in their own courtyard. This is not the enlightened explanation of, "Come, let us go forth." It would seem that they were in the city and were gathering together to go out to the field to receive the Shabbos, like [one who receives] a prestigious guest. In addition, [according to their explanation of the gemora], why would someone who is running in the streets on the eve of Shabbos be exempt from liability, since his running is not for the purpose of going out to the outskirts of the city. The fact that the practice of R. Yanai is quoted to support this law, poses a particular difficulty to their explanation. **Shaar Hakavanos Vol. II, R. Chaim Vital**

(2) בכל ערב שבת כשיצא [האריז"ל] עם תלמידיו מחוץ לעיר לקבלת שבת . . . מכתבו של ר' שלמה שלומיל בעל "שבחי האריז" מכ"ה מרחשון שס"ז

Every Shabbos evening, the Arizal would go out with his disciples to the outskirts of the city to receive the Shabbos. **Letter from Shlomo Shlomieli, 1607**

(3) ויאמר לכה דודי נצא השדה . . . ויאמר מזמור לדוד הבו לד' בני אלים. ספר כוננות

He would say, "*Lecho Dodi Naitzai HaSadeh*" (Song of Songs 7:12) and would say, "*Mizmor L'David Havu LaShem B'nai Ailim.*" (Psalms 29:1) **Sefer Kavanos**

(4) פעם אחת בערב שבת סמוך להכנסת כלה יצא [האר"י] ז"ל עם תלמידיו חוץ לעיר צפת תוב"ב לבוש ד' בגדי לבן כדי לקבל שבת. ס' חמדת ימים [ויניציא תקכ"ג]

One time, on the eve of the Shabbos, right before the reception of the [Shabbos] *Calah*, the Arizal went out of the city of Safed with his disciples, wearing four white garments, in order to receive the Shabbos. **Sefer Chemdas Yamim**

(5) וכן רבים פה בירושלים תוב"ב מחזיקים במנהג הקדמונים ויוצאים מחוץ לעיר השדה ברוב ששונים ועושים סדר קבלת שבת שם. ס' חמדת הימים

Many here, in Jerusalem, cling to the old custom of going out to the outskirts of the city in the field with a large multitude to recite the order of "Kabbalas Shabbos" there. **Sefer Chemdas Yamim**

D.

כשתצא לשדה תבחור איזה מקום שהוא יותר גבוה, ויהיה מקום פנוי מאחריך ומצדיך ימין ושמאל עכ"פ ד' אמות שיהא נקי. ומלפניך כמלא עיניך. ותעמוד פניך במערב ותסגור עיניך. . . ותאמר כל סדר קבלת שבת בעינים סגורות עד לאורך ימים. סידור האר"י הנקרא קול יעקב לר' יעקב קאפל ליפשיץ. לעמבערג תקי"ח וכן בס' פרי עץ חיים לר' חיים ויטאל שער קבלת שבת פרק א'

When you go out to the field, choose the highest place. Also make sure that the area behind you and at your sides, right and left, at least for four cubits, should be clean. In front of you, it should be clean as far as the eye can see. Stand with your face to the west and close your eyes . . . and recite the entire order of "Kabbalas Shabbos" with your eyes closed until the words, "L'orech yamim." **Siddur Kol Yaakov, based on the teachings of the Arizal**

E.

וכן ראיתי המנהג בקושטנדינא יע"א לצאת אל העזרה מקום פנוי ומגולה. ובקצת מקומות ראיתי שאינן יוצאין מבית הכנסת להכנסת כלה אלא מקבלין אותה במקומן תוך בית הכנסת. וכן היה מנהג תירי"א מקדמת דנא ותיכף בבואי לכאן ערערתי על המנהג והנהגתי לצאת אל חצר העזרה מקום מגולה ויוצא עמי הירא את דבר ד'. ושמעתי מהחכם השלם גיסי כמה"ר יצחק ששון נר"ו מתלמידי כמה"ר אברהם מונסון זלה"ה שראה לרבו הרב הנזכר כשהיה בכפר ג'ינגול קייואי היה יוצא חוץ לכפר על פני השדה הרחק כמטחוי קשת. כנסת הגדולה ס' רסב לר' חיים בנבנשתי

Similarly, I saw that the custom in Constantinople was to go out to the courtyard, a place that was empty and uncovered. I saw that in some localities they do not leave the synagogue to receive the "Callah", but rather they receive her in their regular place in the synagogue. This was the original custom in Tiria. As soon as I came there, I denounced that custom and I took the initiative to go out to the courtyard of the synagogue, an uncovered area. Those who feared Hashem went out with me. I heard the following from the perfect scholar, my brother-in-law, R. Yitzchak Sasson, may Hashem protect him, one of the disciples of R. Avraham Monson, zlh"h: When his master, the aforementioned Rav, was in the village of Jingol Kaivoi, he would leave the village [on the eve of Shabbos] and go out into the fields, at a distance of a bow shot [and receive the Shabbos]. **Sefer Knesses HaGedolah 262, R. Chaim Benveneste**

F.

(1) הראשון מדבר מענין הריצה לטבוח טבח והכן לצורך שבת, ואמר שצריך לצאת נגד הכלה והמלכה. הנה שבת נקראת כלה ונקראת מלכה, נקראת כלה בעת שמתקדשת, ואחר כך נקראת מלכה, ביחוד העצמי עם המלך העליון כנודע להבאים בסוד ד'. אשר זהו טעם אחד מהטעמים מה ראו חכמים לתקן בשבת שלש תפלות משונות זו מזו, אתה קדשת, ישמח משה, אתה אחד, וביום טוב לא תקנו אלא אחת, אתה בחרתנו לערבית לשחרית ולמנחה. ויש לומר מפני ששבת נקראת כלה והקב"ה נקרא חתן, תקנו אתה קדשת על שם הקדושין שנותן החתן לכלה, ואח"כ ישמח משה על שם שמחת החתן בכלה, ואחר כך מוסיף על שם התוספות שמוסיף החתן על כתובת הכלה. או אי נמי על שם שמקריבין קרבנות כעין סעודת מצוה, ואחר כך אתה אחד על שם שמתייחד החתן עם הכלה. והנה בערב שבת צריך להכין סעודות לכבוד הלילה ולכבוד היום, כאילו היינו אומרים סעודות אירוסין וסעודת נישואין, וכל זה צריכין להיות מוכנים קודם שקוראין הכלה או המלכה לסעודתה, על זה אמר נצא לקראת כלה מלכתא, כלומר נצא במרוצה להכין סעודת אירוסין וסעודת נישואין. אחר כך הדרך להיותם מוכנים קודם התחלת הסעודה, כי כשמזמנים הכלה לסעודה כבר הכל מהמוכן קודם בואה להסעודה, ושובתין מהמלאכה, על זה בא דעת השני והזכיר להיות רצין מהמלאכה ולהיות מהמוכן טרם התחלת הסעודות של אירוסין ושל נישואין, וזהו לקראת שבת כלה מלכתא, ותוספת שבת מורה על התוספות שכתבתי לעיל. ואחר כך הדרך בבוא העת שתבוא הכלה, אז מסירים הבגדים שבישל בהם קדירה ומתעטפים בלבוש יקרה לקבל הכלה בבגדי הפאר וזהו כבודה, וזה מעשה מתעטף ואמר בואי כלה בואי כלה, זהו בהכנסת השבת שהכלה באה להסעודה. ומאחר שעתה אינה רק כלה, כי בחינת מלכה היא ביום בסוד הנישואין, על כן בהכנסת השבת קראה כלה ואמר בואי כלה בואי כלה. ואחר כך היה דש בה ומגדיל בכבודה, וכבוד יום עדיף מכבוד לילה לכבוד את המלכה. ואין צורך לצאת נגדה כי כבר היא בפנים, וק"ל. ס' השל"ה מסכת שבת פרק נר מצוה – כ"ט

The first passage (Come, let us go forth to meet the bride, the queen!) is referring to running for the purpose of preparing meat by slaughter and the other preparations for the Shabbos. Regarding this does [the Talmud] state that one goes out to receive the bride (Callah), the queen. Behold, Shabbos is called both a bride and a queen. She is called a bride at the time she becomes sanctified. Afterwards she is called a queen, when she personally unites with the King on high, as is known to those who are privy to the secrets

of Hashem. This is one of the reasons that the Sages instituted three unique prayers for Shabbos. [The evening prayer begins with,] "Ata Kidashta" (You sanctified). [The morning prayer begins with,] "Yismach Moshe" (Moshe rejoices). [The afternoon prayer begins with,] "Ata Echad" (You are One). On Yom Tov (the holidays) they instituted only one prayer, "Ata V'chartanu," for the evening, morning and afternoon prayers. One can explain this by the fact that Shabbos is called a bride (Calah) and Hashem is called a groom. They instituted "Ata Kidashta" (you sanctified), corresponding to the sanctification (Kiddushin) which the groom bestows on the bride. Afterwards, [in the morning, they instituted] "Yismach Moshe", corresponding to the joy of the bride and groom. Subsequently, the additional (Musaf) prayer is recited, corresponding to the additional responsibilities (tosefos) which the groom commits himself to give to the bride. Another explanation may be that it is the time of the offering of [additional] sacrifices, which is akin to a banquet in celebration of a mitzvah. Afterwards, [in the afternoon, they instituted] "Ata Echad" corresponding to the unification (yichud) of the bride and groom. Behold, on the eve of Shabbos, one is required to prepare meals in honor of the night as well as the day, corresponding to the banquet at the times of betrothal (eirusin) and marriage. All of this has to be already prepared before they call the bride or queen to the banquet. Regarding this, it is stated, "Let us hurry out to prepare the banquets of betrothal and marriage." After that, the custom is to prepare oneself before the banquet begins, for, when we invite the bride to the banquet, everything has been already prepared in anticipation of her coming. Then we rest from work. This is the meaning of the second passage (to meet Sabbath, the bride, the queen). It is referring to one who has already run away from the work and is all prepared before the banquets in honor of the betrothal and marriage. This is what is meant by the phrase, "Likras Shabbos Callah Malkisa" (to greet Shabbos, the bride, the queen). The addition of the word Shabbos is indicative of the addition (tosefos) which I mentioned above. Afterwards, the custom is, when the time has arrived for the bride to make her entrance, to remove the clothing which were worn to cook the meal and to wrap oneself in expensive clothing in order to receive the bride in distinguished clothing, as this is the way to honor her. This is the meaning of the passage, [R. Yanai] donned his robes on Sabbath eve and exclaimed, 'Come, O bride, Come, O bride!' This is the entrance of Shabbos wherein the bride comes to the banquet. Since she is only a bride, for the aspect of queen is only by day, as part of the mystery of the marriage, that is why she is referred to only as a bride at the entrance of Shabbos and he says, 'Come, O bride, Come, O bride!' Afterwards, he would become acquainted with her and enhance her honor, for the honor of the day supercedes that of the night, for it is the honor of the queen. **There is no need to go out to greet her, for at that time she is inside. This is clearly understandable. Sefer Shelo, Meseches Shabbos, Ner Mitzva 29**

(2) וזה לשון האשיר"י: תני איסי בן יודא: רץ חייב מפני שהוא משנה, ומודה איסי ברץ בערב שבת בין השמשות שפטור, שרץ ברשות למהר לטרוח ולהכיץ לכבוד שבת. ואם היו שניהם רציץ והזיקו זה את זה שלא בכוונה שניהם פטורין, וכן הלכה. שם פרק ל

This is the language of the Rosh: Issi ben Yehudah taught, "Someone who runs is liable because he is acting strangely. Issi agrees that if one ran on the eve of Shabbos at twilight that he is free from liability, for he has permission to run to make the effort to prepare for the honor of Shabbos. If both of them ran and harmed each other unintentionally, they are both free from liability. This is the halacha. **Ibid. Chapter 30**

IV. Greeting the Queen

A.

לכה דודי לקראת כלה, פני שבת נקבלה.

Come, my Friend, to meet the Bride; let us welcome the Sabbath.

אֲשִׁירָה נָא לְיָדַי שִׁירַת דּוֹדֵי לְכַרְמוֹ כָּרֵם הִיא לְיָדַי בְּקֶרֶן בֶּן-שָׁמֶן: ישיעה ה:א (1)

Now will I sing to my well beloved a song of my beloved concerning his vineyard. My well beloved has a vineyard in a very fruitful hill. **Isaiah 5:1**

לְכֵה דוֹדֵי נִצָּא הַשָּׂדֶה נְלִינָה בַּפְּפָרִים: שה"ש ז:יב (2)

Come, my beloved, let us go forth into the field; let us lodge in the villages.

Shir HaShirim 7:12

אמר ר' חנינא: בואו ונצא לקראת כלה מלכתא ואמרי לה: לקראת שבת כלה מלכתא. ב"ק לב: (3)

R. Hanina used to say: 'Come, let us go forth to meet the bride, the queen!' Some [explicitly] read: '... to meet Sabbath, the bride, the queen.' **Bava Kama 32b**

אמר רבי יצחק: חייב אדם להקביל פני רבו ברגל. ר"ה טז: (4)

R. Yitzchak said: It is incumbent on a man to go to pay his respects to his teacher on festivals. **Rosh HaShanah 16b**

תנו רבנן: ההולך להקביל פני אביו או פני רבו, או פני מי שגדול ממנו - עובר עד צוארו במים, ואינו חושש.. יומא עז: (5)

Our Rabbis taught: One who goes to pay his respects to his father or his teacher, or his superior, may walk through water up to his neck without any fear. **Yoma 77b**

תני ר"ש בן יוחאי אמרה שבת לפני הקב"ה רבש"ע לכולן יש בן זוג, ולי אין בן זוג, א"ל הקב"ה כנסת ישראל היא בן זוגך, וכיון שעמדו ישראל לפני הר סיני אמר להם הקב"ה זכרו הדבר שאמרת לי שבת כנסת ישראל היא בן זוגך היינו דבור (שמות כ) זכור את יום השבת לקדשו. בראשית רבה פ' יא:ח (6)

R. Shimon ben Yochai taught: Shabbos said before the Holy One, blessed be He, "Everyone has a mate except for me." Hashem replied, "Knesses Yisrael shall be your mate." When Israel stood before Mount Sinai, Hashem said to them, "Remember what I told Shabbos, 'Knesses Yisrael shall be your mate.'" This is the meaning of the statement, "Remember the Shabbos to sanctify it." **Midrash Beraishis Rabbah 11:8**

B.

שמור וזכור בדבור אחד, השמיענו א-ל המיוחד, ד' אחר ושמו אחד, לשם ולתפארת ולתהלה.

"Observe" and "Remember", the One G-d caused us to hear in one single utterance; G-d is One and His Name is One, for renown, for glory and for praise.

(1) זְכוֹר אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ. שְׁמוֹת כ:ח

Remember the Sabbath day, to keep it holy. **Exodus 20:8**

(2) שְׁמוֹר אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ כַּאֲשֶׁר צִוָּךְ ד' א-לֵהֶיךָ: דברים ה:יב

Keep the Sabbath day to sanctify it, as the L-rd your G-d commanded you. **Deut. 5:12**

(3) תניא: זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו, מה שאין הפה יכולה לדבר ואין האוזן יכולה לשמוע. ראש השנה כז.

It has been taught: "Remember" and "observe" were spoken in a single utterance, a thing which transcends the capacity of the [human] mouth to utter and of the [human] ear to hear. **Rosh HaShanah 27a**

(4) וְהָיָה ד' לְמֶלֶךְ עַל-כָּל-הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא. זכריה יד:ט

And the Lord shall be king over all the earth; on that day the L-rd shall be one, and his name one. **Zechariah 14:9**

(5) והיה ד' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ד' אחד ושמו אחד, (זכריה יד) אטו האידנא לאו אחד הוא? - אמר רבי אחא בר חנינא: לא כעולם הזה העולם הבא העולם הזה, על בשורות טובות אומר ברוך הטוב והמטיב, ועל בשורות רעות אומר ברוך דין האמת. לעולם הבא - כולו הטוב והמטיב. ושמו אחד, מאי אחד, אטו האידנא לאו שמו אחד הוא? - אמר רב נחמן בר יצחק: לא כעולם הזה העולם הבא העולם הזה - נכתב ביו"ד ה"י ונקרא באל"ף דל"ת, אבל לעולם הבא כולו אחד - נקרא ביו"ד ה"י, ונכתב ביו"ד ה"י. פסחים נ.

And the L-rd shall be King over all the earth; in that day shall the L-rd be One, and His name one. Is He then not One now? — Said R. Acha b. Chanina: Not like this world is the future world. In this world, for good tidings one says, 'He is good, and He doeth good', while, for evil tidings, he says, 'Blessed be the true Judge'; [whereas] in the future world, it shall be only 'He is good and He doeth good'. 'And His name one': what does 'one' mean? Is His name not one now? — Said R. Nachman b. Yitzchak: Not like this world is the future world. [In] this world [His name] is written with a yud kai and read as alef daleth; but in the future world it shall all be one: it shall be written with yud kai and read as yud kai. **Pesachim 50a**

6 כגוונא דאינון מתייחדין לעילא באחד אוף הכי איהי אתיחדת לתתא ברזא דאחד למהוי עמהון לעילא חד לקבל חד קודשא בריך הוא אחד לעילא לא יתיב על כורסייא דיקריה עד דאיהי אתעבידת ברזא דאחד כגוונא דיליה למהוי אחד באחד והא אוקימנא רזא דד' אחד ושמו אחד. רזא דשבת איהי שבת דאתאחדא ברזא דאח"ד למשרי עלה רזא דאחד. צלותא דמעלי שבתא דהא אתאחדת כורסייא יקרא קדישא ברזא דאח"ד ואתתקנת למשרי עלה מלכא קדישא עלאה. זהר פרשת תרומה ד' קל"ה

Just as they [the six sefiros: chesed (kindness). . . yesod (foundation)] unite above into oneness, so she [*malchut* - kingship] unites below into the mystery of oneness, so as to be with them above - unity paralleling unity. The Holy One, blessed be He, who is One above, does not take His seat upon His Throne of Glory until she enters into the mystery of oneness, similar to His, to be oneness corresponding to Oneness. This, as we have stated, is the esoteric meaning of the words: "The Lord is One, and His Name is One." The mystery of Shabbos: She is on Shabbat united within the mystery of Oneness so that the [supernal] mystery of Oneness may rest upon her. [This takes place during] the Maariv Prayer of Shabbat eve, for then the Holy Throne of Glory merges into the mystery of Oneness, and is ready for the holy transcendent King to rest upon it. **Zohar, Parshas Terumah 135**

7 וְלִתְתִּיךְ עֲלִיּוֹן עַל כָּל-הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עָשָׂה לְתַהֲלָה וּלְשֵׁם וּלְתַפְאֳרָת וּלְהִתְיָדָךְ עִם-קָדֹשׁ לְד' אֲ-לֹהֶיךָ כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר: דְּבָרִים כו:יט

And to set you high above all nations which He has made, in praise, and in name, and in honor; and that you may be a holy people to the L-rd your G-d, as He has spoken.

Deuteronomy 26:19

C.

לקראת שבת לכו ונלכה, כי היא מקור הברכה, מראש מקדם נסוכה, סוף מעשה במחשבה תחלה.

Let us go forth together to meet the Sabbath, for it is a source of blessing, from the very beginning, of old, it was ordained, the end of Creation, the first in thought.

(1) אמר רבי יוחנן: לעולם ישתדל אדם לרוץ לקראת מלכי ישראל, ולא לקראת מלכי ישראל בלבד אלא אפילו לקראת מלכי אומות העולם שאם יזכה - יבחין בין מלכי ישראל למלכי אומות העולם. ברכות ט:

R. Yochanan said: A man should always be eager to meet the kings of Israel. And not only to meet the kings of Israel, but also to meet the kings of the Gentiles, so that, if he is found worthy, he may be able to distinguish between the kings of Israel and the kings of the Gentiles. **Berachos 9b**

(2) בֵּית יַעֲקֹב לְכוּ וְנִלְכֶה בְּאוֹר ד'. ישעיה ב:ה

O house of Jacob, come, and let us walk in the light of the L-rd. **Isaiah 2:5**

(3) אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי: כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים. . . אמר רב יהודה אמר רב: כל המענג את השבת נותנין לו משאלות לבו, שנאמר (תהלים לז) והתענג על ד' ויתן לך משאלות לבך. שבת קיח

R. Yochanan said in R. Yosei's name: He who delights in the Sabbath is given an unbounded heritage. . . Rav Yehudah said in Rav's name: He who delights in the Sabbath is granted his heart's desires, for it is said: Delight thyself also in the L-rd; And He shall give thee the desires of thine heart. . . **Shabbos 118**

(4) אבל על דרך האמת, הברכות האלה עוד הם ברכות שמים בעליונים, כמו שפירשתי ונתתי שלו' בארץ ולא תגעל נפשי אתכם. וכן והתהלכתי בתוכם, רמז למדה שקראו רבותינו שכינה, מן ונתתי משכני בתוכם, ואומרים (מנחות פו:) שכינה שורה בישראל, ואמרו בבראשית רבה (יט יג) עיקר שכינה בתחתונים היתה. והנה הוזכר כאן גן עדן והעולם הבא ליודעיו. ואלה הברכות בתשלומיהן לא תהיינה רק בהיות כל ישראל עושיין רצון אביהם, ובנין שמים וארץ שלם על מכונתו, ואין בתורה ברכות שלמות כאלה, שהם דברי הברית והתנאים אשר בין הקב"ה ובינינו: פי' הרמבן לויקרא כו:יב

According to the teachings of truth (Kabbalah), these blessings are also blessings of the higher Heavens, as I explained. The phrases, "I will give peace unto the earth, My soul will not reject them," and similarly, "I will walk within your midst," are hinting at the attribute which our Rabbis called, "Shechina." This term is derived from the verse, "And I will put My dwelling (Mishchani) in your midst." Similarly, our Rabbis have used this term in the phrase (Menachos 86b), "Shechina Shoreh B'Yisrael" (the Divine Presence (Shechina) dwells amongst the Jewish people). They have also stated (Midrash Beraishis Rabbah 19:13), "Ikkar Shechina b'tachtonim" (the essential Divine presence rests below). Behold, the Garden of Eden and the World to Come are mentioned here, for those who truly understand. These blessings in their completion will only occur when all of Israel will do the will of their Father and the edifice of Heaven and earth will be completed in their proper form. There are no more perfect blessings in the Torah than these, for they are the words of the covenant and conditions between the Holy One, blessed be He, and ourselves. **Ramban, Lev. 26:12**

(5) ותאנא אמאי לא אשתכח מנא ביומא שביעאה משום דההוא יומא מתברכאן מיניה כל שיתא יומין עלאין וכל חד וחד יהיב מזוניה לתתא כל חד ביומוי מההיא ברכה דמתברכאן ביומא שביעה. ובגיני כך מאן דאיהו בדרגא דמהימנותא בעל לסדרא פתורא ולא תקנא סעודתא בליליא דשבתא בגין דיתברך פתוריה כל אינון שיתא יומין. זוהר פ' יתרו

It was taught: Why didn't the manna fall on the seventh day? The reason is because that day is the source of blessings for all of the higher six days. Each one of them bestows sustenance below, each one on their day, from the blessing that they are blessed on the seventh day. Because of this, one who is on the level of true faith, should set the table and prepare the banquet for the night of Shabbos, so that his table will be blessed all of the other six days. **Zohar, Parshas Yisro**

(6) ר' הונא ור' ירמיה בשם רבי שמואל בר ר' יצחק אמרו, מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר. בראשית רבה א:ד

Rav Huna and R. Yirmiah said in the name of R. Shmuel b. R. Yitzchak, "The thought of Israel preceded everything." **Midrash Beraishis Rabbah 1:4**

D.

מקדש מלך עיר מלוכה, קומי צאי מתוך ההפכה, רב לך שבת בעמק הבכא, והוא יחמול עליך חמלה.

O Sanctuary of the King, O royal city, arise, come forth from your ruins, too long have you dwelt in the vale of tears. He will have compassion upon you.

(1) אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי: אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים, שנאמר (ישעיהו נו) כה אמר ד' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכתוב בתריה והביאותים אל הר קדשי וגו'. שבת קיח:

R. Yochanan said in the name of R. Shimon b. Yochai: If Israel were to keep two Sabbaths according to the laws thereof, they would be redeemed immediately, for it is said, "Thus saith the L-rd of the eunuch that keep my Sabbaths," which is followed by, "even them will I bring to my holy mountain, etc." **Shabbos 118b**

(2) ובית-אל לא-תוסיף עוד להנבא כי מקדש-מלך הוא ובית ממלכה הוא. עמוס ז:יג

But never again prophesy at Beth-El; for it is the king's sanctuary, and the royal house. **Amos 7:13**

אֶרְצְכֶם שְׁמָמָה עָרֵיכֶם שָׂרְפוֹת אֵשׁ אֲדַמְתֶּכֶם לְנַגְדְּכֶם זָרִים אֲכָלִים אֹתָהּ וּשְׁמָמָה
כְּמִהְפֹּכֶת זָרִים : יִשְׁעִיהָ אֵז

Your country is desolate, your cities are burned with fire; as for your land, strangers devour it in your presence, and it is desolate, as if overthrown by strangers. **Isaiah 1:7**

עֲבְרִי בְּעֵמֶק הַבָּכָא מֵעֵין יִשִׁיתוּהוּ גַם—בְּרִכּוֹת יַעֲטָה מוֹרָה: תִּהְלִים פֶּדֶז

Which, passing through the valley of Baca (tears), make it a place of springs; the early rain also covers it with blessings. **Psalms 84:7**

E.

הַתְּנַעֲרִי מֵעַפָּר קוּמִי, לְבָשִׂי בְּגָדֵי תִפְאָרְתְּךָ עִמִּי, עַל יַד בֶּן יִשִׁי בֵּית הַלְּחָמִי, קִרְבָּה אֶל נַפְשִׁי
גְּאֻלָּה.

Shake off your dust, arise, clothe yourself with My people as with your garments of glory, through the son of Yishai, the Bethlehemite, draw near to my soul, O redeem it.

הַתְּנַעֲרִי מֵעַפָּר קוּמִי שְׁבִי יְרוּשָׁלַם הַתְּפַתְחִי מוֹסְרֵי צְוֹאֲרֶךְ שְׁבִיָּה בַת—צִיּוֹן: יִשְׁעִיהָ נֹב:

Shake yourself from the dust; arise, and sit down, O Jerusalem; loose yourself from the bands of your neck, O captive daughter of Zion. **Isaiah 52:2**

עוֹרִי עוֹרִי לְבָשִׂי עֲזֵךְ צִיּוֹן לְבָשִׂי | בְּגָדֵי תִפְאָרְתְּךָ יְרוּשָׁלַם עִיר הַקֹּדֶשׁ כִּי לֹא יוֹסִיף
יָבֵא—כִּךְ עוֹד עָרַל וְטָמֵא. יִשְׁעִיהָ נֹב:

Awake, awake; put on your strength, O Zion; put on your beautiful garments, O Jerusalem, the holy city; from now on, there shall no more come to you the uncircumcised and the unclean. **Isaiah 52:1**

קִרְבָּה אֶל—נַפְשִׁי גְּאֻלָּה לְמַעַן אֵיבֵי פְדִינִי: תִּהְלִים סֹט:יט

Draw near to my soul, and redeem it; ransom me because of my enemies. **Psalms 69:19**

F.

הַתְּעוֹרְרִי הַתְּעוֹרְרִי, כִּי בֵּא אֹרֶךְ קוּמִי אֹרִי, עוֹרִי עוֹרִי שִׁיר דְּבָרִי, כְּבוֹד ד' עֲלֶיךָ נִגְלָה.

Arouse yourself, arouse yourself, for your light has come; arise and shine. Awake, awake, utter a song; the glory of G-d is revealed upon you.

הַתְּעוֹרְרִי הַתְּעוֹרְרִי קוּמִי יְרוּשָׁלַם אֲשֶׁר שְׁתִּיתָ מִיַּד ד' אֶת—כּוֹס הַחַמָּתוֹ אֶת—קִבְּעַת כּוֹס
הַתְּרַעְלָה שְׁתִּיתָ מְצִיתָ: יִשְׁעִיהָ נֹב:

Awake, awake, stand up, O Jerusalem, who has drunk at the hand of the L-rd the cup of his fury; you have drunk to the dregs the bowl of staggering. **Isaiah 51:17**

קוּמִי אוּרִי כִּי-בָא אוּרֶךְ וְכִבוֹד ד' עָלֶיךָ זָרַח: יִשְׁעִיה ס:א (2)

Arise, shine; for your light has come, and the glory of the L-rd has risen upon you. **Isaiah 60:1**

עוּרִי עוּרִי דְבוֹרָה עוּרִי עוּרִי דְבָרִי-שִׁיר קוּם בָּרַק וְשִׁבָּה שְׂכִיךָ בֶן-אֲבִינֹעַם: שׁוֹפְטִים ה:יב (3)

Awake, awake, Deborah; awake, awake, utter a song; arise, Barak, and lead away your captives, you son of Abinoam. **Judges 5:12**

וְנִגְלָה כְבוֹד ד' וְרָאוּ כָל-בָּשָׂר יַחְדָּו כִּי פִי ד' דִּבֶּר: יִשְׁעִיה מ:ה (4)

And the glory of the L-rd shall be revealed, and all flesh shall see it together; for the mouth of the L-rd has spoken it. **Isaiah 40:5**

G.

לא תבושי ולא תכלמי, מה תשתוחחי ומה תהמי, בך יחסו עניי עמי, ונבנתה עיר על תלה.

Be not embarrassed, nor confounded; why are you downcast and why are you disquieted? The poor of my people trust in you, that the city shall be rebuilt upon its ruins.

אֵל תִּירָאִי כִּי לֹא תִבוּשִׁי וְאֵל תִּפְלָמִי כִּי לֹא תִחְפְּרִי כִּי בִשֶׁת עֲלוּמִיךָ תִשְׁכַּחִי וְחִרְפַּת אֲלֻמְנוֹתֶיךָ לֹא תִזְכְּרִי עוֹד: יִשְׁעִיהוּ פֶרֶק נד פסוק ד (1)

Fear not; for you shall not be embarrassed; neither be confounded; for you shall not be put to shame; for you shall forget the shame of your youth, and shall not remember the reproach of your widowhood any more. **Isaiah 54:4**

מָה-תִּשְׁתַּחֲחִי | נִפְשִׁי וּמָה-תִּהְיֶה עָלַי הוֹחֲלִי לֹא-לֵהִים כִּי-עוֹד אוֹדְנוּ יְשׁוּעַת פָּנָי וְא-לֵהִי: תִהְיֶה מִב:יב (2)

Why are you cast down, O my soul? And why are you disquieted within me? Hope in G-d; for I shall again praise Him, who is the health of my countenance, and my G-d. **Psalms 42:12**

וּמָה-יַעֲנֶה מְלֶאכִי-גוֹי כִּי ד' יִסַּד צִיּוֹן וּבָהּ יִחְסוּ עַנְיֵי עַמּוֹ: יִשְׁעִיה יד:לב (3)

What shall one then answer the messengers of the nation? That the L-rd has founded Zion, and the poor of his people shall shelter in it. **Isaiah 14:32**

(4) פֹּה | אָמַר ד' הַנְּנִי-שָׁב שְׁבוֹת אֶהְיֶי יַעֲקֹב וּמִשְׁפַּנְתֵּי אֲרָחִים וְנִבְנְתָה עִיר עַל-תְּלָה וְאַרְמוֹן עַל-מִשְׁפָּטוֹ יֵשֵׁב: יִרְמִיָּה לַיהוָה

Thus says the L-rd; Behold, I will bring back the captivity of Jacob's tents, and have mercy on his dwelling places; and the city shall be built upon her own mound, and the palace shall stand where it used to be. **Jeremiah 30:18**

H.

היו למשסה שאסיד, ורחקו כל מבלעיד, ישיש עליך א-להיך, כמשוש חתן על כלה.

Those that despoiled you shall themselves become a spoil, and they who would swallow you up shall go far away. But your G-d will rejoice in you, even as a bridegroom rejoices in his bride.

(1) לָכֵן כָּל-אֹכְלֶיךָ יֵאָכְלוּ וְכָל-צָרֶיךָ כָּלֵם בְּשִׁבֵי יִלְכוּ וְהָיוּ שְׂאֵסִיךָ לְמִשְׁפָּה וְכָל-בְּזִיזֶיךָ אֶתֵּן לְבָז: יִרְמִיָּה לַטוֹ

Therefore, all those who devour you shall be devoured; and all your adversaries, every one of them, shall go to captivity; and those who plunder you shall be plundered, and all those who prey upon you will I give for a prey. **Jeremiah 30:16**

(2) כִּי חֲרַבְתִּיךָ וְשִׁמְמַתִּיךָ וְאַרְצֵךָ הִרְסַתִּיךָ כִּי עָתָה תִּצְרִי מִיּוֹשֵׁב וְרַחֲקוּ מִבְּלַעֲיֶיךָ: יִשְׁעִיָּה מִט:ט

For your destruction and your desolate places, and the land of your destruction, shall now be too narrow for your inhabitants; and those who swallowed you up shall be far away. **Isaiah 49:19**

(3) כִּי-יִבְעַל בְּחֹר בְּתוּלָה יִבְעַלְוֶךָ בְּנֵיךָ וּמִשׁוֹשׁ חֲתָן עַל-כִּלָּה יִשְׁיֵשׁ עָלֶיךָ א-לֹהֶיךָ: יִשְׁעִיָּה ב:ה

For, as a young man marries a virgin, so shall your sons marry you; and as the bridegroom rejoices over the bride, so shall your G-d rejoice over you. **Isaiah 62:5**

I.

ימין ושמאל תפרוצי, ואת ד' תעריצי, על יד איש בן פרצי, ונשמחה ונגילה.

You shall spread out to the right and to the left, and you shall reveal G-d and the One mighty in strength. Through the offspring of the house of Peretz, we shall be glad and exult.

(1) כִּי-יִמִּין וּשְׂמֹאל תִּפְרָצִי וְזָרַעְךָ גּוֹיִם יִירָשׁ וְעָרִים נְשֻׁמּוֹת יוֹשִׁיבוּ: יִשְׁעִיָּה נד:ג

For you shall break forth on the right hand and on the left; and your seed shall possess nations, and make desolate cities to be inhabited. **Isaiah 54:3**

(2) פִּי בְּרֵאֵתוֹ יִלְדִּיּוֹ מַעֲשֵׂה יָדַי בְּקִרְבּוֹ יִקְדִּישׁוּ שְׁמִי וְהַקְדִּישׁוּ אֶת-קְדוֹשׁ יַעֲקֹב וְאֶת-אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יַעֲרִיצוּ: יִשְׁעִיהַ כַּט:כג

But when he sees his children, the work of my hands, in the midst of him, they shall sanctify my name, and sanctify the Holy One of Jacob, and shall fear the G-d of Israel.

Isaiah 29:23

(3) רַבִּי בְּרַחֲיָה בִּשְׁם רַבִּי שְׁמוּאֵל אָמַר אַע"פ שֶׁנִּבְרָאוּ הַדְּבָרִים עַל מְלִיאַתָּן כִּיּוֹן שְׁחַטָּא אַדְהָר נִתְקַלְקְלוּ, וְעוֹד אֵינָן חוֹזְרִין לְתַקּוּנָן עַד שִׁיבָא בֶן פְּרָץ שְׁנָא' (רוּת ד) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת פְּרָץ מְלָא. מְדַרְשׁ בְּרַאשִׁית רַבָּה יב:ו

Rabbi Berachiah stated in the name of R. Shmuel: Even though the things were created in a finished state, when Adam sinned, they became distorted. They will not return to their restored state until the offspring of Peretz (David) will come, as it is stated in Scripture, "These are the generations of Peretz." The word "toldos" appears there in a plene (full) form [with two "vov"s]. **Midrash Beraishis Rabbah 12:6**

(4) וְאָמַר בַּיּוֹם הַהוּא הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה קִוִּינוּ לוֹ וְיוֹשִׁיעֵנוּ זֶה ד' קִוִּינוּ לוֹ נְגִילָה וְנִשְׂמָחָה בִּישׁוּעָתוֹ: יִשְׁעִיהַ כה:ט

And it shall be said on that day: Behold, this is our G-d; we have waited for Him, and He will save us; this is the L-rd; we have waited for Him, we will be glad and rejoice in his salvation. **Isaiah 25:9**

J.

בּוֹאֵי בְשָׁלוֹם עֹטְרַת בַּעֲלָהּ, גַּם בְּשִׂמְחָה וּבְצַהֲלָהּ, תּוֹךְ אֲמוּנֵי עַם סְגוּלָהּ, בּוֹאֵי כְלָה בּוֹאֵי כְלָה.

Come in peace, O crown of your husband, come with joy and good cheer, into the midst of G-d's chosen people, come O Bride, come O Bride!

(1) וְאָמַרְתָּ כֹּה אָמַר הַמֶּלֶךְ שִׁימוּ אֶת-זֶה בֵּית הַכֶּלֶא וְהֶאֱכִילְהוּ לֶחֶם לַחֵץ וּמִים לַחֵץ עַד בֹּאֵי בְשָׁלוֹם: מַלְכִים א' כב:כז

And say: Thus said the king, "Put this fellow in the prison, and feed him with scant bread and with scant water, until I return in peace." **Kings I 22:27**

(2) אִשָּׁת-חַיִל עֹטְרַת בַּעֲלָהּ וְכִרְקַב בְּעַצְמוֹתָיו מְבִישָׁה: מְשָׁלֵי יב:ד

A virtuous woman is a crown to her husband; but she who acts shamefully is as rotteness in his bones. **Proverbs 12:4**

(3) וּמְרֻדֵי יָצָא | מְלִפְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּלִבוֹשׁ מַלְכוּת תִּכְלַת וְחוֹר וְעֵטְרַת זָהָב גְּדוּלָה וְתִכְרִיד בּוֹץ וְאַרְגָּמָן וְהָעִיר שׁוֹשֵׁן צְהֵלָה וְשִׂמְחָה: אֶסְתֵּר ח:טו

And Mordecai went out from the presence of the king in royal clothes of blue and white, and with a great crown of gold, and with a garment of fine linen and purple; and the city of Shushan rejoiced and was glad. **Esther 8:15**

אֲנֹכִי שְׁלָמִי אֶמוּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶתָּה מְבַקֵּשׁ לְהַמִּית עִיר וְאִם בְּיִשְׂרָאֵל לָמָּה תִּבְלַע נַחֲלַת
ד': שמואל ב כ:ט

I am one of those who are peaceable and faithful in Israel; you seek to destroy a city and a mother in Israel; why will you swallow up the inheritance of the L-rd? **Samuel II 20:19**

5) וארשתוך לי באמונה, את מוצא שאין הגליות מתכנסות אלא בשכר אמונה, וכה"א אתי מלבנון כלה אתי מלבנון תבאי תשורי מראש אמנה. וגדולה האמנה לפני מי שאמר והיה העולם, שבשכר האמנה שהאמינו ישראל שרתה עליהם רוח הקדש ואמרו שירה, שנאמר ויאמינו בד' ובמשה עבדו אז ישיר משה ובני ישראל, וכן את מוצא שלא נגאלו אבותינו ממצרים – אלא בזכות האמנה שנאמר ויאמן העם. וכן אתה מוצא שלא ירש אברהם אבינו העולם הזה והעולם הבא – אלא בזכות אמונה שהאמין, שנאמר והאמין בד'. ילקוט שמעוני הושע רמז תקיט

I will betroth you unto me in faithfulness (Hosea 2:22) You find that the exiled will only be gathered [back to the land of Israel] through the reward of having faith, as it is written in Scripture (Song of Songs 4:8), **"Come with me from Lebanon, my bride, come with me from Lebanon; look from the peak of Amana (faith)."** Great is faith before the One Who spoke and the world came into being, for through the reward of the faith that Israel displayed did the Divine Presence rest upon them and they said Shirah (the poetic song of redemption), as it is stated in Scripture (Exodus 14:31), "And they believed in Hashem and in Moshe his servant." Similarly, do you find that our forefathers were redeemed from Egypt only through the merit of faith as it is stated in Scripture (Exodus 4:31), "And the people believed." Similarly do you find that Avraham Avinu inherited this world and the next only through the merit of the faith that he displayed as it is stated in Scripture (Genesis 15:6), "And he trusted in G-d." **Mid. Yalkut Shimoni Hoshea 519**

6) כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה לַד' אֶל־לְהִיךָ בְּךָ בְּחַר | ד' אֶל־לְהִיךָ לְהִיּוֹת לּוֹ לְעַם סִגְלָה מְכַל הָעַמִּים
אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאָדָמָה: דברים זו:

For you are a holy people to the L-rd your G-d; the L-rd your G-d has chosen you to be a special people to Himself, above all peoples that are upon the face of the earth. **Deuteronomy 7:6**

7) רבי ינאי לביש מאניה מעלי שבת, ואמר: בואי כלה בואי כלה. שבת קיט.

R. Yanai donned his robes, on Sabbath eve and exclaimed, 'Come, O bride, Come, O bride!' **Shabbos 119a**